

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
pentru controlul constituționalității Hotărîrii Parlamentului
nr.432-XIV din 10 iunie 1999 "Privind asigurarea unității
aplicării unor prevederi ale Codului electoral"*

Nr.61 din 16.11.99

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.130-132/72 din 25.11.1999

* * *

* M.O. 1999, nr. 62-64, art. 303.

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:
Pavel BARBALAT - președinte
Nicolae CHISEEV - judecător
Mihai COTOROBAI - judecător
Constantin LOZOVANU - judecător
Gheorghe SUSARENCO - judecător-raportor
Ion VASILATI - judecător
cu participarea Luciei Popa, grefier, Alexandru Ohotnicov,
șef-adjunct al Serviciului acte prezidențiale al Cabinetului
Președintelui Republicii Moldova, reprezentantul Președintelui
Republicii Moldova, autorul sesizării, Ion Creangă, șeful sectorului
relații cu autoritățile publice în Direcția juridică a Aparatului
Parlamentului, reprezentantul Parlamentului, conducându-se după art. 135
alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. a) și art. 31
alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, a examinat în
ședință plenară publică dosarul pentru controlul constituționalității
Hotărîrii Parlamentului nr. 432-XIV din 10 iunie 1999 "Privind
asigurarea unității aplicării unor prevederi ale Codului electoral".

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea Președintelui
Republicii Moldova, depusă la 21 iunie 1999, în conformitate cu art. 24
și 25 lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională.

Prin decizia Curții Constituționale din 27 iulie 1999 sesizarea a
fost acceptată pentru examinare în fond și înscrisă în ordinea de zi.

În procesul examinării preliminare a sesizării Curtea
Constituțională a solicitat puncte de vedere Parlamentului, Guvernului,
Ministerului Justiției, Academiei de Științe a Moldovei.

Examinînd materialele dosarului, audiind informația prezentată de
judecătorul-raportor și argumentele expuse de părți,
Curtea Constituțională

a c o n s t a t a t :

1. La 10 iunie 1999 Parlamentul a adoptat Hotărîrea nr. 432-XIV
"Privind asigurarea unității aplicării unor prevederi ale Codului
electoral", în preambulul căreia se menționează că, în temeiul art. 91,
114, 136 și 199 din Codul electoral, Comisia Electorală Centrală și
consiliile electorale de circumscripție consideră nevalabile respectiv:

- alegerile Parlamentului dacă la ele au participat mai puțin de 1/2
din numărul de persoane înscrise în listele electorale;

- alegerea Președintelui Republicii Moldova dacă la primul tur de
scrutin au participat mai puțin de 1/2, iar la al doilea tur mai puțin
de 1/3 din numărul de persoane înscrise în listele electorale;

- alegerile locale în unele circumscripții dacă la ele au participat
mai puțin de 1/3 din numărul de persoane înscrise în listele electorale;

- referendumul local dacă la el a participat mai puțin de jumătate
din numărul cetățenilor înscrși în listele electorale.

În scopul asigurării unității aplicării prevederilor Codului
electoral, în temeiul art. 66 lit. c) din Constituție, Parlamentul, în
art. 1 din Hotărîre, menționează că, pornind de la prevederile art. 59
alin. (1), art. 166 alin. (1) și art. 171 din Codul electoral, în cazul
în care la referendumul republican (constituțional, legislativ,
consultativ) au participat mai puțin de 3/5 din numărul de persoane

înscrise în listele electorale, Comisia Electorală Centrală declară referendumul republican nevalabil.

2. În sesizarea sa Președintele Republicii Moldova relevă că Parlamentul prin Hotărîrea nr. 432-XIV nu a interpretat unele prevederi ale Codului electoral, ci a introdus noi reglementări legislative, ceea ce contravine dispozițiilor art. 72 alin. (3) lit. b) din Constituție. În opinia autorului sesizării, art. 2 privind intrarea în vigoare a hotărîrii la data adoptării contravine art. 76 din Constituție și Hotărîrii Curții Constituționale nr. 20 din 29 aprilie 1999.

3. Curtea Constituțională menționează că, în conformitate cu art. 66 lit. c) din Constituție, Parlamentul interpretează legile și asigură unitatea reglementărilor legislative pe întreg teritoriul țării.

Hotărîrea contestată a Parlamentului, așa cum rezultă din conținutul ei, interpretează dispozițiile art. 91, 114, 136 și 199 din Codul electoral privind valabilitatea alegerilor parlamentare, prezidențiale, locale și referendumului local.

Potrivit art. 1 din Hotărîre, pornind de la prevederile art. 59 alin. (1), art. 126 alin. (1) și art. 171 din Codul electoral, în cazul în care la referendumul republican (constituțional, legislativ și consultativ) au participat mai puțin de 3/5 din numărul de persoane înscrise în listele electorale, Comisia Electorală Centrală declară referendumul republican nevalabil.

Curtea relevă că Parlamentul, prin art. 1 al Hotărîrii în cauză, a expus art. 171 din Codul electoral într-o nouă redacție și astfel a încălcat dispozițiile art. 72 și 74 din Constituție. Curtea reiterează că Parlamentul este în drept să opereze modificări și completări în legislația în vigoare numai prin lege.

4. Parlamentul a atribuit Hotărîrii nr. 432-XIV caracter normativ de drept și putere juridică similară prevederilor Codului electoral supuse interpretării. Interpretarea oficială de către organul legislativ a unei legi se efectuează numai prin lege, care trebuie să urmeze aceeași procedură de adoptare, semnare și publicare prevăzută de dispozițiile constituționale. Interpretarea unei legi prin hotărîre a Parlamentului este inadmisibilă și contravine dispozițiilor art. 72, 74, 76 și 93 din Constituție și nu poate fi recunoscută drept interpretare oficială a legii.

Așadar, avînd în vedere obiectul Hotărîrii Parlamentului nr. 432-XIV din 10 iunie 1999, este necesar să se menționeze că atît sub aspect formal, cît și sub aspectul separării atribuțiilor puterilor în stat, statuată de Constituție, ea contravine art. 6, 72, 74, 76 și 94 din Constituție.

Pentru considerentele expuse, conducîndu-se după art. 135 alin. (1) lit. a), art. 140 din Constituție, art. 4 lit. a) și art. 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 61 și 62 din Codul jurisdicției constituționale,

Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E :

1. Declară neconstituțională Hotărîrea Parlamentului nr. 432-XIV din 10 iunie 1999 "Privind asigurarea unității aplicării unor prevederi ale Codului electoral".

2. Prezenta hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Pavel BARBALAT

Chișinău, 16 noiembrie 1999.

Nr. 61.